

WAAROM DE KEUZE UITEINDELIJK TOCH OP EEN 'WITTE' SCHOOL VALT

Door voor haar kinderen een gekleurd gemeenteschooltje kiezen, hoopte **KATLEEN VAN LANGENDONCK** hen onder te dompelen in de multiculturele realiteit van vandaag. Maar als haar jongste begint te vragen of hij door varkensvlees te eten naar de hel gaat, wordt het moeilijk. Als hij zijn huiswerk niet maakt omdat bijna niemand dat doet, houdt het op.

De desillusie van de gekleurde school

Tien jaar geleden dacht ik als inwoner van Borgerhout multicultureel te leven omdat ik brood kocht bij een joodse bakker, groenten bij een Marokkaanse kruidenier en vlees bij een Vlaamse slager. Onze leef-school in Zurenborg was een leuke school, met ouders die je dadelijk het gevoel gaven dat ze potentiële vrienden waren. Mijn vriend zat al gauw in de cafévoetbalploeg van de school, ik genoot van het koffiedrinken met de mama's 's ochtends voor het werk. De schoolvriendinnetjes van mijn dochter droegen allen jurkjes van trendy Belgische vrouwelijke ontwerpers (van wie de kinderen veelal op dezelfde school zaten) en gingen naar kindtheater in Het Paleis. Oh ja, er zaten ook drie Marokkaantjes in de klas van mijn dochter, want het was een multiculturele school. Dat ze nooit naar verjaardagsfeestjes kwamen, tja, dat was hun keuze, want ze werden wel uitgenodigd.

Postbodes en poetsvrouwen

Zes jaar geleden verhuisden we naar Brussel en kozen we voor een gekleurd gemeenteschooltje vlakbij, in de Vlaamse rand. Wat later schreef ik in deze krant dat ik nu wist wat echte integratie was: 'Acht van de 26

kinderen hebben twee Nederlandstalige ouders. De anderen praten thuis Frans, Marokkaans, Turks, Pools. Geen creatievelingen hier bij de ouders, maar veelal postbodes, poetsvrouwen, verzorgsters. Mijn vriend zit nog steeds in de Antwerpse vriendenvoetbalclub en ik mis de ochtendkoffiekluts. Maar het leerplan van deze school is week per week hetzelfde leerplan als dat van de trendy school in Antwerpen. En ook hier gaat men naar theater, gaat men op boerderij-, zee- en sportkamp. Ook hier is er individuele aandacht voor elk kind met moeilijkheden op welk vlak dan ook. Er zijn namelijk geen slechte scholen in Vlaanderen.' (DS 6 maart 2009)

Hoewel het niet steeds makkelijk was - je dochter, zonder gordel om, met vijf andere kinderen in de auto bij haar beste (Marokkaanse) vriendinnetje, discussies over ons sociaal systeem met moeders die het normaal vinden om net lang genoeg te werken tot ze weer een fulltime-werkloosheidsuitkering krijgen - heb ik dat klasje zes jaar lang veelal positief ervaren. Kinderen die wel naar verjaardagsfeestjes komen, met vijf euro in een enveloppe in plaats van een cadeau, omdat ze wat minder bedield zijn thuis. Mijn dochter die grappen maakt over

Dat mijn zoon geen onderscheid maakt tussen wie wit, zwart of bruin is, is fantastisch. Dat hij zich slecht voelt omdat hij maar één taal kent, ook. Maar...

en met een Marokkaanse en een Kosovaarse vriendin zoals wij dat deden over Antwerpenaren en Limburgers.

Veel werkloze ouders

Zo geïntegreerd als zij is, zal ik nooit zijn. En toch. Toch heb ik vanochtend mijn zoon naar een andere school gebracht. Een overwegend witte school, nog wat verder in Vlaanderen. Want in het gekleurde gemeenteschooltje waren de veelal werkende ouders van de klas van mijn dochter vier klassen lager vervangen door veelal werkloze ouders. Waren

er twee Nederlandstalige kinderen op de zeventien.

Dat mijn zoon geen onderscheid maakt tussen wie wit, zwart of bruin is, is fantastisch. Dat een vriendje 'rijk' definieert als 'twee werkende ouders hebben' is niet zo'n slechte basisgedachte. Dat mijn zoon besnijdens heel normaal vindt, en zich slecht voelt omdat hij maar één taal kent, is goed. Dat hij in God en in Allah wil geloven omdat hij dan zeker geen bom op zich krijgt, is al moeilijker. Dat hij vraagt of het waar is dat hij naar de hel gaat omdat hij varkensvlees eet, ook. Dat hij niet begrijpt waarom Sinterklaas maar bij een paar kinderen van de klas komt, is pijnlijk. Dat hij geen wafels verkoopt omdat van zijn klas bijna niemand dat doet, is jammer.

Maar dat buiten de twee Nederlandstalige kinderen iedereen door de zorgvult uit de klas gehaald wordt voor hulp, is verontrustend. Dat ondanks die hulp een groot deel van de klas 40 minuten doet over oefeningen waarvoor een aantal kinderen slechts 10 minuten nodig heeft, is onwettelijk. Dat mijn zoon het normaal vindt zijn agenda niet te laten tekenen, gevraagde spullen niet mee naar school te nemen en huiswerk niet te maken omdat er zovelen zijn die dat

'Waar blijft een beleid dat oplossingen aanreikt?' © Laurie Dieffmebacq/belga

niet doen, kan niet door de beugel. Is deze school, die vergelijkbaar is met vele andere, dan een slechte school geworden? Absoluut niet. De inzet van het schoolteam is ongelooflijk. Gratis warm eten voor wie geen eten meekrijgt van thuis. Gratis warme jassen voor wie er geen bij zich heeft. Huistaakbegeleiding, Nederlandse lessen voor de ouders, zorgjuffen, logopedisten... Allemaal fantastisch, maar het lijkt niet meer voor ons te zijn. Bereidt zijn nieuwe school mijn zoon beter voor op het verdere onderwijs? Ja. Vind ik er snel weer koffiemoeders en mijn vriend voetbal- of fietsvrienden? Ja. Bereidt de school mijn zoon goed voor op het leven in de maatschappij van de toekomst? Wellicht niet. Maar helaas is er geen alternatief in en rond Brussel, en binnenkort in de rest van

Vlaanderen. Kansarmoede is daarbij een nog groter probleem dan de taal. Mijn geloof in de toekomst van onze multiculturele samenleving heeft door de praktijkervaring in een doorsnee-school, een enorme deuk gekregen. Waar blijft een beleid dat hiervoor oplossingen aanreikt? Andere oplossingen dan van school te veranderen?

Katleen Van Langendonck
Programmatrice podiumkunsten
Kaattheater. Schrijft in eigen naam.

'Een schrijver moet dezer dagen kennelijk ook, of vooral, een acteur zijn, een praatjesmaker.'

De manier waarop Herman Brusselmans en Marnix Peeters hun werk onder de aandacht brengen, geeft te denken over het metier, vindt **JO VAN DAMME** (in 'De mening' in dS Avond).

COLUMN
MARC REYNEBEAU
HEILIGE FRANK

We lijken wel ten prooi aan een identiteitscrisis: iedereen verkettert politieke benoemingen, maar toch zit de praktijk diep in onze politieke genen. Officieel bestaan ze nochtans niet, anders dan bijvoorbeeld in de VS, waar het net de regel is dat een nieuwe president zelf zijn administratieve top aanstelt of vrienden en geldschietters als ambassadeur uitsuurt. Politieke benoemingen zitten zo diep in de Belgische politieke cultuur dat nieuwe entiteiten als de deelstaten en nieuwe politieke partijen ze systematisch en als vanzelfsprekend overnemen. Wat is dan het bezwaar? Dat niet iedereen voor die benoemingen in aanmerking komt en ze dus niet 'objectief' zijn? Is het bezwaar esthetisch, wegens 'niet mooi om zien'? Omdat ze niet transparant gebeuren? Omdat we bang zijn dat niet per definitie de beste het haalt?

De spagaat tussen het niet willen en het toch doen, dient het imago van de topambtenaar niet. De 'postjes' die worden 'uitgedeeld' en 'gekregen' lijken wel snoepjes - alsof een ministerie of een overheidsbedrijf leiden geen echt werk is. Meer nog, wie politiek benoemd is, lijkt a priori onbekwaam en alleen geïnteresseerd in het snoepje - waarom heb je anders die kruiwagen nodig? Die overtuigingen steunen niettemin minder op realiteiten dan op perceptie, interpretatie of framing. Dat bewijst de nieuwe NMBS-baas Frank Van Massenhove. Rond diens benoeming hangt (terecht, overigens) een opvallend positieve *vibe*. Is ook hij politiek benoemd, toch stelt de (media)perceptie hem allerminst voor als dat partijbaasje dat met de ellebogen had staan wringen om een 'postje'. Hij zou zelfs een 'wit konijn' zijn, al duidt dat begrip een absolute outsider aan, terwijl Van Massenhove toch een klassiek politiek traject aflegde, via SP.A-kabinetten tot zijn - zeer zeker - vorige politieke benoeming bij de FOD Sociale Zaken.

Vreemder nog, volgens de lof die hem overkwam, houdt hij er aberrante opvattingen op na, 'prettig gestoorde' zelfs, volgens Jan Denys van het uitzendbureau Randstad. Want als leidinggevende, aldus Unizo-baas Karel Van Eetvelt, gaat hij uit van 'het beste in de mens', waardoor hij als manager, zo heette het nog elders, vertrouwen boven controle verkiest. Fijne kwaliteiten, zeker als ze, zo is gebleken, ook de dienst ten goede komen. Toch is het al lang niet meer de gewoonte om op die manier te managen. Al tien, vijftien jaar overheerst immers een omgekeerde denkwijze, die de medemens vooral wantrouwt en zeker niet uitgaat van het beste in de mens. Die denkwijze vindt zelfs dat er iets fundamenteel mis is met al wie op een of andere manier geld betreft uit de overheidskassa: ambtenaren,

klanten van de sociale zekerheid, politici, tot de koning toe. Niet alleen zouden ze altijd te veel 'opstrijken', maar bovendien worden ze er permanent van verdacht graaiers, profiteurs en fraudeurs te zijn. Tot bewijs van het tegendeel; vandaar die zo populaire afrekeningscultuur met haar vele regels, voorwaarden, controles, prikklokken en bureaucratie. Zo brengt het geval-Van Massenhove een contradictie aan het licht in de perceptie van die politieke benoemingen. Die perceptie laat zich meeslepen door het vooroordeel dat politiek benoemde 'gelukkigen' principieel onbekwaam zijn en hun functie alleen danken aan hun politieke kleur en hun bewezen partijtrouw.

Het kleurboekpraatje van Van de Cloot verbergt de strategie achter de politieke benoemingen

Zie maar: altijd blijft een andere lezing van de feiten mogelijk, wat al wijst op de beperkte realiteitswaarde van die interpretaties en percepties, die immers alleen van eigen gevoelheden afhangen. Zo ziet *La Libre Belgique* de benoemingen van afgelopen weekend niet in partijpolitieke termen, maar vindt de krant dat 'de Vlamingen' hebben gewonnen: met een 'razzia' haalden ze vier van de vijf topbenoemingen binnen. De perceptie moet vooral niet de indruk wekken alsof met benoemingen naar willekeur plaatjes worden ingekleurd. Zo klinkt het nochtans wel, ook in de kritiek op de herbenoeming van Jean-Paul Servais bij toezichthouder FSMA. Zo verklaart ook econoom Ivan Van de Cloot de herbenoeming niet zonder dedain als 'het invullen van een kleurboek'. Zou het? Servais is wel de zoveelste vertrouweling die MR-topman Didier Reynders al een decennium lang naar het overheidsapparaat aan het uitsuren is. En dat legerij brengt daar een specifieke, zelfs ideologische visie op fiscaliteit en financiën in de praktijk. Met toeval of willekeur heeft dat bitter weinig te maken. Het is een strategie, die door het te gemakkelijke kleurboekpraatje helaas onbenoemd blijft. Overigens, een benoemingsstrein *peut en cacher un autre*. Nu moet de regering wel een nieuwe politieke benoeming doen om de straks lege plek van Frank Van Massenhove bij Sociale Zaken weer te vullen.

Marc Reynebeau is redacteur van deze krant. Zijn column verschijnt elke woensdag.

TOM NAEGELS

GOOGLE, EEN ONBETROUWBAAR TELRAAM

Tik ... in op Google, en u zal zien dat ... Te vaak wordt de zoekmachine aangevoerd om van alles te bewijzen, zegt **TOM NAEGELS**, terwijl de grootste omzichtigheid geboden is.

Een lezer wees me op een hardnekkige onnauwkeurigheid die in het journalistieke schrijven geslopen is: verwijzen naar de resultaten van een Google-zoekactie om te tonen hoe vaak iets wel niet voorkomt. Concreet ging het over het artikel 'Tesla tart beurswetten' (DS 28 augustus). De inhoud van het stuk wordt niet gecontesteerd: de waarde van autoconstructeur Tesla (20 miljard dollar) wordt érg hoog ingeschat voor een bedrijf dat vorig jaar slechts 3.100 wagens produceerde - zou het om een zeepbel kunnen gaan? Het ging om de inleidende zin, die tevens als citaat werd ingezet: 'Tik "Tesla" en "bubble" in op Google, en je krijgt 6,3 miljoen zoekresultaten.'

Dat slaat nu eens werkelijk nergens op, stelt de lezer, want het aantal hits op Google, zeker van zo'n ruwe zoektocht, bewijst helemaal niets. 'Als ik andere autotmerken ingeeef in combinatie met het

woord bubble, krijg ik ook miljoenen hits: "BMW bubble" (8,3 miljoen), "Ford bubble" (41,4 miljoen) of "Toyota bubble" (19,1 miljoen). Daaruit afleiden dat het aandeel van al die autotmerken zeepbelalures aanneemt, zou een erg bizarre gevolgtrekking zijn.'

Marina plastica

Ik denk dat de lezer gelijk heeft. Als ik 'Naegels' en 'bubble' intik, dan krijg ik tweehonderdduizend resultaten, geen idee waarom. Google is bovendien een notoir onbetrouwbaar telraam. De lezer meldde mij dat hij geen 6,3 miljoen resultaten kreeg toen hij 'Tesla' en 'bubble' intikte, maar 18,6 miljoen. De afgelopen dagen probeerde ik een aantal keren, en kreeg afwisselend 13 miljoen, 5,6 miljoen, en 4 miljoen hits.

Ha kijk, een stuk uit *Het Parool*: 'de term "opvoeden" geeft in Google twee miljoen resultaten.' Nee hoor, acht miljoen. En

één uit *Flair*: 'Tik "onzekerheid" in op Google en je krijgt meer dan 2 miljoen resultaten.' Beetje te zelfverzekerd was dat: ik vond er 1,6 miljoen. Ook de rankings verschillen. Het profiel 'Zo vader, zo dochter: dit is Marina Berlusconi' (DS 3 augustus) begint met de zin: 'Tik in de zoekmachine Google de term "Marina Berlusconi" in, en het eerste resultaat in het Italiaans luidt "Marina Berlusconi plastica".' Niet bij mij. Mijn eerste resultaat in het Italiaans (als ik dus de zoektaal naar Italiaans zet) is de Italiaanse Wikipedia-pagina. 'Marina Berlusconi plastica' duikt zelfs niet op. Ik zeg niet dat het bij de redacteur niet is opgedoken, maar ik vind het niet terug.

Of hier, een stuk uit *De Tijd* van afgelopen weekend, over mindfulness: 'Tik "mindfulness" in op Google en u valt achterover van de nevenproducten. *Mindful* stoppen met roken, *mindful* vrijen, *mindful* investeren.' Bof. Als ik mindfulness intik op Google, krijg ik reportages en links naar instituten die therapieën aanbieden. Geen vrijen, geen investeren. En hola, *de Volkskrant*: 'Tik haar naam in op Google en je ziet als behulpzame suggestie verschijnen "Solange Knowles

Google past zich aan uw gebruik aan, en berekent op basis van eerdere zoekopdrachten wat u waarschijnlijk het meest zal interesseren

hipster." Mijn internet is minder behulpzaam.

Soit, een terechte opmerking dus: Google-hits zijn niet de meest precieze graadmeter. De reden daarvoor is simpel: Google past zich aan uw gebruik aan, en berekent op basis van eerdere zoekopdrachten wat u waarschijnlijk het meest zal interesseren. (En wat zegt dat over Rik Torfs, die in *Het Laatste Nieuws* laat noteren: 'Tik op Google het woord "paus" in en de kans is groot dat je in dezelfde tekstregel het woord "condooms" vindt.' U-uh, niet hier.) Al doet dat niets af van het feit dat er tegenwoordig veel gespeculeerd wordt over het zeepbel-gehalte van het Tesla-aandeel, wat uiteindelijk is wat redacteur Ruben Mooijman wilde zeggen.

DE
OMBUDSMAN

De lezer had nog een bedenking bij deze zin uit het stuk: 'En de technologie is gevoelig voor pannes. Een testrit door een journalist van *The New York Times* draaide begin dit jaar uit op een pr-ramp voor Tesla. De wagen kon slecht tegen vrieskou (die in Californië vrij zeldzaam is) en moest uiteindelijk worden weggesleept.'

Zwarte doos

Maar dat *New York Times*-artikel is zelf in het oog van de storm terechtgekomen, nadat gebleken was dat Tesla de wagens, die door journalisten worden getest, uitrust met een soort 'zwarte doos', die alle gegevens van de testritten bijhoudt. Ze doen dat sinds ze een keer, naar eigen zeggen, 'gepakt' zijn geweest door *Top Gear*. De zwarte doos toonde aan dat de *Times*-journalist zijn bevindingen niet alleen had aangedikt, maar ook dat hij de auto niet gebruikt had zoals in de handleiding stond beschreven. Dat de wagen zonder stroom viel en weggesleept moest worden, had de journalist dus aan het eigen onoordeelkundige gebruik te danken. Tesla klaagde bij de ombudsvrouw van de *Times*, die de fabrikant grotendeels in het gelijk stelde.

'Van dat laatste was ik niet op de hoogte', zegt Ruben Mooijman, 'maar dan nog denk ik niet dat er een fout in mijn artikel staat. De drie dingen die erin worden beweerd (pr-ramp, vrieskou, weggesleept) zijn onweerlegbare feiten.' Dat is waar, maar het stukje over de *Times* staat er wel als illustratie van 'de technologie is gevoelig voor pannes', de zin die net voorafgaat. En dat is net wat door Tesla succesvol betwist werd: onze technologie is niet gevoelig voor pannes, het is de journalist die niet wist hoe hij met onze auto moest rijden. Bovendien toont het aan hoe foutieve informatie, zelfs als ze wordt weerlegd, blijft verder leven - zeker als die in *The New York Times* heeft gestaan. Om die reden zet ik het hier dus graag recht.

De ombudsman houdt de redactie van De Standaard wekelijks een spiegel voor. Opmerkingen over journalistiek in De Standaard kan u melden via ombudsman@standaard.be en via www.standaard.be/ombudsman, waar u ook links vindt naar zijn Facebook- en Twitterpagina (@OmbudsDS)